

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Egész évre	-----	12
Félévre	-----	6
Negyedévre	-----	3
Egy órára	-----	1
— Egyes szám ára 4 kr. —		

Hirdetések

az kiadóhivatalban fogadtatnak el,
azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindennap

vasár- és ünnepnapok kivételével.

Törvényesség és ridegség.

Nagybecskerek, augusztus 23.

Bánffyék a kiegyezési ügyek sokféle hullámzása közepette elejétől fogva szigoruan ragaszkodtak a törvény és alkotmányosság álláspontjához és most is ez alapon érték el azt, hogy a korona alkotmányos viselője nem engedte az osztrák válságot átcsapni a Lajthán tul, hanem az osztrák pártok kalandos, önző kívánságai-val szemben igazat adott Magyarországnak tulnyomó többségének, mely e kérdésben szorosabban mint valaha a Bánffy-kormány oldala mellett állott. A kormány győztes feltevése tudvalevőképpen abban kulminál, hogy egy nem parlamentáris Ausztriával szemben nem megyünk többé bele a status quo egyszerű meghosszabbításába. A további modus procedendi-t az e hó 24-én és 25-én tartandó budapesti konferenciák fogják megállapítani.

A magyar kormány föltétlenül korrekt álláspontja korántsem tételezi föl a merev negációt mindennel szemben, a mi a gazdasági közölség, vagyis a vámegeység fenntartását célozza. Sőt ellenkezőleg, törvény és alkotmány nekünk nemcsak a Deák-féle kiegyezésnek egy tiltó zárléka, hanem törvény és alkotmány s amellet életbevágó érdekünk a kiegyezési mű egészének szava és szelleme. A mig akár politikai, akár gazdasági érdekeinket mérőben nem sérti, ha akár szövetség akár szerződés alapján fentartjuk a vámegezséget, mindaddig a szélsőbal ne hivatkozzék Deák Ferencre, mint „mesterre“, melynek művét ő, a szélsőbal, meg akarja — védelmezni.

Az ország óriási többsége ma a leg-határozottabban azt a nézetet vallja és követi, hogy sem a nemzet gazdasági vagy politikai érdeke, sem a vele oly szorosán összefüggő monarchiai érdek nem kívánja a közölségi viszony felbomlását, illetve azt, hogy mi az osztrák sógor belső bajait a magunk „függetlenítésére“ aknázzuk ki.

A kormány álláspontja szigoruan tör-

vényes, egyedül népszertü és az egyedüli hasznos is. A Kossuth-féle rideg álláspont, mely csak a felelősség abszolút hiányából keletkezhett, lehet hogy szintén törvényes és alkotmányos, de se nem népszertü, se hasznosságot nem rejt magában. Kiki érzi, hogy itt a „summum jus“ egyértelmü volna a „summa injuria“-val, t. i. legfőbb jogtalanság a monarchia és a magyar mezőgazdaság szempontjából.

Jogos és törvényes érdekeinket ma egy csöppet sem sérti, sőt határozottan előmozdítja, ha tekintettel vagyunk — Deák Ferenc jól értelmezett hagyatéka értelmében — a szövetséges államnak ugyancsak jogos érdekeire és a monarchia nagyhatalmi állására, mely a mi erős államiságunk biztos háttvédeje és erős alapja.

Minden haszontalan kombinálgatás helyett ennyit jó lesz szem előtt tartani a budapesti konferenciák idejére.

Apponyi Albert gróf Jászberényben. Az eddig történt megállapodások szerint Apponyi Albert gróf, Jászberény város országgyűlési képviselője, vasárnap szeptember hó 25-én délelőtt több nemzeti párti képviselő kíséretében Jászberénybe érkezik. Még aznap délelőtt elmondja beszámoló beszédét, délután pedig részt fog venni a jászberényi ipartestület új zászlójának felszentelésén.

Villamos óráink.

Nagybecskerek, augusztus 23.

Mint olvasóink előtt ismeretes, dr. Györgyevits városi képviselő nem régen a képviselőtestületben szóba hozta, hogy a jelenleg használatban levő Aron-féle villamsmérők nem pontosak, úgy, hogy hol a város, hol a felek károsodnak meg. Ez interpelláció benyomása alatt a képviselőtestület megkeresettai rendelte a műegyetemi tanácsot, nyilatkozzék aziránt, vajjon a használatban levő villamos árammérő órák közül melyik felel meg leginkább a nagybecskereki váltakozó áram szerinti villamvilágítási rendszernek. Egyben megbízottat a polgármester, hogy az összes magyarországi városokat, melyeknek villamos világítása van, kérdezzék meg

aziránt, vajjon mely órákat használják a milyen eredményre.

E napokban érkezett dr. Grandjean polgármesterhez a műegyetemi tanács véleménye, melyben Wittmann Ferenc műegyetemi tanár oda nyilatkozik, hogy a közölséges egyfázisú váltakozó áram, a melyet Nagybecskerek centralejában termelnek, fogyasztásunk mérésére személyes tapasztalása alapján gyakorlati szempontból megbízhatóknak tartja a Blathy-féle árammérő órákat, melyet Budapesten a Magyar villamoságitársaság részvénytársulat fogyasztói is használnak.

Ugyancsak beérkeztek az egyes városok feltevéi, melyekből megtudjuk, mily árammérőt használnak az egyes helyeken. Nem lesz talán érdektelen ezt is felsorolni.

Szathmárrt a Thomson mérőket megbízhatóbbaknak találták mint az Aron-féleket.

Vasaradon a Blathy-féle

Karásnében a Thomson-féle órákat használják.

Szombathelyen nem alkalmaznak órákat, hanem átlag árakkal dolgoznak.

Csáktornyán az Aron-féle mérőket egy ideig használták, de ismét használaton kívül helyezték.

Temesvárott elsönte a Shallenberger-féle órákat használták, három év óta azonban a Thomson-féle hectowattórát alkalmazzák. Legközelebb a Hummel-féle mérőkkel akarnak kísérletezni.

Mármaros-Szigetce arról győződtek meg, hogy a Blathy-féle órák a legmegbízhatóbbak.

A pécsi villamos részvénytársaságnál szintén a Blathy-féle órák vannak alkalmazásban.

Kisvárdán a Thomson-féle órákat használják.

Mind ezekből pedig kitűnik, hogy az Aron-féle órákat, melyeket nálunk az utóbbi időkben behoztak, ahol sem alkalmazzák, ellenben a Blathy-féle órák, melyeket a Ganz cég megbízottja installált, másut is beváltak. Tehát ugyancsak kár volt kísérletezni.

A „TORONTÁL“ tárezaja.

Az unokaöcscs.

Lankássyné, az a gunyos szemü, csinos szöke menyecske, vagy mint barátai a szurós, falánk nyelve miatt hívták, a szunyog, a husos, fehér nyakát mosolyogva nyújtotta előre.

— Tudjátok-e, — kérdezte a szemét hunyoritva — tudjátok-e, mitől ütötte meg a guta az öreg Rápánszkyt?

A többi öt asszonyból, mint valami taktusra, egyszerre — bár különböző formában — tört ki a szó:

— Nem tudjuk, Irén.

— Ugyan mondd el!

— Kiváncsivá tesszel...

A szunyog elégtül pillentést vetett maga köré:

— Csakugyan nem tudjátok? No, akkor elmondom.

Lassan beakonyodván, a háziasszony kissé fölemelkedett az aranyozott karfájú kanapéról és a falkárpit egy gombján formás kezével egyet csavarított.

A szoba szines, stilizált villam-lámpái ugyanabban a pillanatban kigyultak, merész sejtelmes fényt vetve a hat társaságbeli asszony élénk körvonalaire.

Lankássyné beszélni kezdett.

A dolog — mondta a fehér fogsorát megvillantva — úgy volt, hogy az öreg Rápánszky — tudhatjátok, kerek két milliója volt földékben meg papirosban — egy szép napon, az őszel répási kastélyából levelet irt ide Budapestre az unokaöcscsének, ki tudvalevőleg imánar egyedüli és utolsó férfitadéka a Rápánszky-familiának és nagy bölcsen (itt Lankássyné nagyobb hatás kedvéért kezével a homlokára csapott) értésére adta, hogy ő bizony — a vén kecske — megöccsül és elveszi — aztán ne szakítsatok félbe, ha csodálkoztok! — elveszi a bájos énekesnőt, a huncut, fitos Kis Adeline t.

— Ah!

— Kiss Adeline t akarta! — röppent el az asszonyok ajkairól a meglepetés, de a szunyog erélyesen közbevágot:

— Hagyjátok, hogy kibeszéljem magamat és ne rontsátok meg a dolog pointejét...

Majd valamivel halkabban folytatta:

— Tehát ott hagytam el, hogy ezt megírta az öcscsének, Teodornak. — Azt is utána tette, hogy milyen véleményre van erről a választásról — Ez pedig tudjátok miféle gyerek volt: az egész spai örökségének — igaz, hogy csak nyolcvanezer forint volt — másfél év alatt milyen szépen a nyakára hágot. Azóta pedig — abban a jó reményben, hogy az öreg Rápánszky két milliójának egy is ő lesz az egyedüli örököse, hiteltettek neki jó emberek vagy száztöteven ezer forintot.

Ez pedig nem kicsiség és ha Teodor már csak azért is nem számított volna egy a két

millióra, mint a malasztra, hát egyszerűen bolond lett volna.

Eppen ez volt az oka aztán, hogy mikor az őszszel megkapta a vén kecske levelét, iszonyuan megrémült.

— Ha ez a vén bolond — okoskodott bizonyára magában — most elveszi ezt a leányt, akkor én ugyancsak kipottyantam a jussomból. Már pedig — tette utána gondolkozásnak nevezett bizonyos szellemi megerősítés után — már pedig ettől a vén bolondtól csakugyan kitelik, hogy ha írja, hát el is veszi ezt az izét...

Igaztottan járt le-föl a szobájában, — mint azt karácsonykor, igaz ugyan, egyes töredékeiben nekem elbeszélta, — mielott legalább egy jó óra lerepült a nélkül, hogy csak valami kis mentő gondolata is támadt volna.

Végre homlokára csapott:

— Megvan!

Asszal fogta az atilláját, kardját, csákóját és a szekérre ülve, egyenest a Kis Adeline gyönyörű, ereklyés lakása elé robotott.

Hogy odafent mit vitt véghez, azt én már nem tudom. Elég az hozzá, hogy aznap a népszínházban valami premiére volt, a miben Adelinek kellett volna a címszerpet adnia; s ez a premiére akkor elmaradt. A művésznő az utolsó félórában jelentette az igazgatóságnak telefon utján, hogy hirtelen rosszul lett és nincs rendelkezésre.

Néhány nappal az elmaradt premiére után a fiatal báró Rápánszky Teodor — családi ügyei miatt — szabadságot kért az eszredparancsnokságtól.

HIREK.

Tájékoztató.

Augusztus 29. A közig. bizottság ülése.
 Augusztus 29. Tanítónő-választás.
 Szeptember 8. Kerékpárverseny Nagybecskerekben.
 A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 óráig nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; minden délután zuhanyfürdő.

— **Államsegély.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a szerb-párdányi g. k. szerb egyház-község részére 100 forint államsegélyt engedélyezett.

— **Új távbeszélő-állomások.** A zombolyai járás következő községeiben távbeszélő szolgálat rendeztetett be: Császtelek, Grabecz, Kis-Komlós, Kisrossa, Magyar-Czernya, Német-Czernya és Nagytószeg. A távbeszélő útján táviratok is közvetíthetnek.

— **Pályázók a tanítónői állásra.** A nagybecskereki községi népiskolánál üresedésben levő tanítónői állásra pályázatok névszerint a következő okl. tanítónők: Mussa Karolin, Kalocsa. Bach Margit, Felső Mechala. Wälder Irma, Temesvár. Király Teréz, Baja. (Torna oklevél.) Prebek Vilma, Temesvár. Salafkofsky Bella, Saalmár. (Polgári oklevél.) Sturavits Emma, Radna-Borberek. Jahn Margit, T. Becse. Kuss Berta, N.-Becskerek. (Háziipar-munkatanítónői oklevél.) Tietse Stefánia, N.-Becskerek. Párvány Valeria, Ó-Lécs. Mihályi Margit, Győr-Sat-Márton. Oláh Erzsébet, Mármaros Sziget. (Torna- és polgári oklevél.) Györy Emilia, Pozsony. Kvassay Margit, Győr. Szakula Emilia, K.-Várda. majdangrédi Szimits Aranka, Fehértemplom.

— **Határsértések.** Ismételt elfordult, hogy a Nagybecskerek és Aradacs közti határdombot az aradáci földművesek elszántják, úgy hogy nehezen felismerhetők a határvonalak. Ezen a bajon segítendő, a város a múlt évben panaszt emelt Torontálvármegye alispánjánál, ki az ügyet megvisszairította a miután meggyőződött arról, hogy a város panassa alapos, megbizta a központi főszolgabíró, hogy Nagybecskerek városa előjárásával együttesen a helyszínen eljárva, a törvény és minisiteri rendelet értelmében intézkedjék, hogy a folytonos határvillongásoknak vége szakíttassék. Ez a bizottság még e héten fogja a tárgyalást megejteni.

— **Tűzoltók zászlószentelése.** Temesvárról jelentik: A belvárosi tűzoltóság 25 éves jubileumi és zászlószentelési ünnepsége 20 és 21-én folyt le gyönyörű időjárás mellett. A torontáliai közül ott voltak: Kühn János (Nagybecskerek), Barbulovics Péter (Basahid), Holz Adolf (Nagykikinda), Fixmer Péter (Perjámos), Lirberch Ferencz (Zombolya). Pénteken este Leyritz Arpád nézőlámpájának lampionszerenádát adták. Szombaton ünnepélyes nagy mise után Dessewffy püspök maga szentelte be a zászlót. Délben lakoma volt, mely után a tűzoltóság gyakorlata következett. Vasárnap megtartották a diszközgyűlést, melyen Nagy László diszparancsnok elnökölt.

Mikor a szabadságot megkapta, ugyanazon nap este a bécsi gyorsvonat első osztályú külön osztagjába fiatal pár szállt be.

A kettő közül az egyik, hisz képzelhetitek, Répánszky Teodor volt.

Szerencse, hogy elutaztak, mert Teodor garcon-lakásán, — tehát a régim — már másnap kora reggel nagy csöngést és dörömbölést vitt véghez egy vörösképzű pufók, fehér oldal-szakállas öreg ur.

Mivelhogy pedig a nagy vörögetésre sem nyitott senki sem ajtót, még jobban nekivörösödött a nagy bosszúságban.

— Hát egy lélek sincs itthon? — förmedt ingerülten a házmesterné, kit a sajra felhozott a kíváncsiság. — Még a legény se?

A házmesterné kedélyesen vonogatta a vállát, mely jó husos volt.

— Hát nem tetszik tudni?

— Mit? — kérdezte a jövevény.

— Hogy a méltóságos ur már nem lakik itten.

— Nem? Hát hol lakik?

— Elutazott.

— Hová?

— Bécsbe.

— Mikor, — kérdezte az öreg, kiben az utazás híre gonosz gondolatokat ébresztett. Mikor ment Bécsbe?

— Tegnap este, kérem, — felelt a házmesterné. Aztán látva, hogy az idegen teljesen tájékozatlan a történet felől, jóindulatu hangon kezdte magyarázni. Mindjárt az esküvő után elutaztak, kérem. Délután volt a házasság, este már elutaztak...

— **Főherceg mint minisztránság ereik.** Zágrábból jelentik: A múlt vasárnapon Damoborban a pap nagy zavarba jött a miatt, hogy a misénél nem volt ott a minisztránságereik. Erre Lipót Szalvátor ajánkozott minisztránságnak, hogy a mise megtartását lehetővé tegye.

— **Uteák rendezése.** Igen elátrévaló eszmével foglalkozik jelenleg dr. Grandjean polgármester, melyet különösen azok fognak nagy köszönettel venni, kik kívül laknak s kik egyetlen kellemes sétahelyünket, a Bégapartot szokták igénybe venni. Miat ismeretes a városi közmunkának fele része megváltható. A tapasztalat mutatja, hogy az adófizetők túlyomó többsége pénzben megváltja s csak körülbelül 1/4 része szolgálja le természetben. Tudva van az is, hogy roppant nehézségekbe tikközik ezt értékesíteni. A múlt évben a kedvezőtlen kereseti viszonyok folytán nem is igen szorították az embereket kötelezettségük lerovására. Miután azonban az idén a viszonyok a jobb termés következtében lényegesen megjavultak, s úgy a megélhetési, mint a kereseti viszonyok kedvezőbben alakultak, a polgármester indítatva érezte magát a rendőrkapitányt felhívni, hogy azokat a polgárokat, kik nem váltják meg a közmunkát, szorítsa arra, hogy azt természetben róják le. Ezzel a munkakerővel kívánja a polgármester a külső utcaikat a lehetőséghez képest jobb karba hozni, hogy a tél beálltával a külső részeken lakó polgárság az eddigi kellemetlenségektől lehetőleg megóvassák, a vágóhid mellett pedig, melyet most egy csunya mélyedés csúfít el, szintén fel fog tölteni. Később ennek a dombnak a parkirozását tervezi a polgármester. A nagy közönség bizonyára hálás köszönettel veszi tudomásul ezeket az egészségügyi és esztetikai szempontokból egyaránt fontos intézkedéseket.

— **A Délvidéki Kárpát egyesület** e hó 20-án tartotta meg közgyűlését Karánsebesen. Az 1897. évben bevétel volt 1552 frt, kiadás 919 frt. Az egyleti tagok száma 22 alapító és 585 rendes. Elnök lett: Pethő János kir. tanácsos, postaigazgató, alelnök: Véber Antal főgimn. igazgató és Niamesoy Gyula dr., főtitkár: Szokan Nándor tanár, titkár: Kovács Géza dr., ügyész: Waldin József, pénztárnok: Lunoz Antal. A jókedvű társaság ez alkalmából néhány igen szép kirándulást tett.

— **Gólya a versei főispánéknál.** Pálffy Elemér versei főispán, az igazságügyi miniszter vejét és családját nagy öröme érte. A főispánéknál ugyanis egészséges fiúgyermekkel ajándékozta meg férjét.

— **Egy tudós halála.** Zárából jelentik, hogy Glawinic Mihály országos középiskolai tanfelügyelő ma éjjel meghalt. Az elhunyt nagy érdemeket szerzett Spalato és Zira környékén római régiségek után való kutatásai és azok jókarban tartása által.

Amaz, ki imént az ajtón zörögött, vészjelző tekintettel kérdezte:

— Esküvő?

Majd rekedt hangon, szinte félve a választól, amit kapni fog, megkérdezte:

— És kit vett el a méltóságos ur?

Másnap reggel a lapok a következő újdonságot hozták:

Egy főur halála. Báró Répánszky Miklós ma este 10 órakor a Hungáriában szivszélhűtés következtében meghalt.

A szállodában beszélték, hogy az öreg ur ezen a napon folyton dult-fult magában; és senkit sem bocsátott be szobájába. A szegény és a méreg ölte meg szegényt.

A szó, mit a házmesterné mondott neki a fiatal méltóságos ur menyasszonyáról, ez volt:

— Hires énekesnőt vett el kérem, a Kiss Adeline-t.

Eddig van, — fejezte be a történetét a saunog, kesében a teás csészével.

Az asszonyok mosolyogni szerettek volna, bár az öreg Répánszky tragikus halála bizonyos mértékben valamennyiüket meghatotta.

Ketten vagy hárman, köstök magá a csipős nyelvű Lankássyné is — kinek a férjura szintén már nem tulságos fiatal — egy percre önkéntlenül is letették a teáscsészét és szemüket bizonyos magatudatlan tekintettel a párolgó, sötét vöröses folyadékra meresztették.

— Istennem, miért is nincs több ily unokacsöcs?

Zsoldos László.

— **Iskolai hirdetés.** A szülők és gyámok értesítetnek, hogy a beiratások az 1898/99 iktanévre a Miasszonyunkról nevezett iskolánövérrek vezetése alatt álló nagybecskereki római kath. tanintézetben a polgári leány-, magán elemi- és népiskolában szept. 1. 2. 3. délelőtt 8-12, délután 3-5 óráig a zárda épületben tartatnak. Szept. 5-én pedig reggel az ünnepélyes: „Veni sancte“ a pléb. templomban tartatik meg, mely után az előadások kezdődnek.

— **Az aradi sikkasztás utóhatása.** Mint Aradról jelentik, a tegnap megtartott rendkívüli megyegyűlés iránt igen nagy érdeklődés mutatkozott. A terem zeufolva volt, mikor Fábian főispán megnyitván a gyűlést, ismertette Krivány sikkasztása történetét; felolvasta ezután a választmány javaslatát, mely azt indítványozza, hogy küldöttségileg kérjék fel a belügyminisztert, hogy változtassa meg az alispán és tiszti főügyész felfüggesztésére vonatkozó végzést. Müller Izidor méltatva az alispán érdemeit, pártolja a választmány javaslatát. Velics ügyvéd az oláhság nevében tiltakozik sz ilyen intervenció ellen. A bizottság 127 szavazattal 64 ellen elfogadta a választmány javaslatát. Ezután alispáni helyettesnek Dalnok főjegyzőt választják meg. A helyettes alispán indítványa, hogy az Almássy-örökség kiűzésére a megye kölcsönt vegyen fel, nagy vitát idézett elő. Végül azonban elfogadták a helyettes alispán indítványát. Az ülés után Bohus báró tiszteleg küldöttséget vezetett az alispánhoz.

— **Katonáknak szóló levelezés.** A nagy hadgyakorlatokon résztvevő katonai egyéneknek szóló postai küldemények kézbesítése tapasztalat szerint azon okból jár gyakran nehézséggel és késedelemmel, mert az illető küldemények nincsenek pontosan címezve, nevezetesen a címiratban nincs kitéve az illető hadosztály, ezred, zászlóalj, osztag, század, illetve tüzeg száma, melynek kötelékébe az illető katonai egyén beosztva van. A postaigazgatóság azért kéri a közönséget, hogy a levelezést a mondott kívánalomhoz képest adja postára. Kéri továbbá, hogy hadgyakorlatban résztvevő katonák számára a gyakorlatok alatt csomagküldeményeket ne adjanak fel, mivel a tábori posta ilyenek kézbesítésével nem foglalkozik és a csapatok tartózkodási helyének folytonos változása következtében azokat a stabil postahivatalok sem kézbesíthetik s így az ide-oda küldözgetés közben — főleg a romlandó tartalmuak — tönkre mennek.

— **Kirábalt községi pénztár.** Isgalmas Szent István reggelre ébredt Oroszlámos község népe. Rablók jártak a községhezán és elvitték a pénztárt Wertheim-szekrényestől, mindenestől. A „Sz. N.“ jelentése szerint, a kasszarablást oly vakmerően hajtották végre az ismeretlen tettesek, mintha egyáltalán nem kellett volna tartaniok a háborgattatástól. Izgatottan kérdezi a közönség: hol voltak a községi öregek? Nem is háborgatta a tetteseket senki. Pedig ugyancsak nagy munkát végeztek f. hó 19-dikéi 20-dikára eső virradóig. Behatoltak a hivatalos helyiségbe és ott előbb megkísérlették a kassza betörését. Számítottak arra, hogy ez nem fog sikerülni, neki álltak tehát és kiemelték az egész vasalkotmányt az udvarra. Itt elhúzták a község lajtkocsiját, erre föltették a Wertheim szekrényt és kézi erővel vontatták el a község készpénz vagyonát a falun keresztül. Hová? Ki tudná. A nyom végig vezet a községen és itt elvesz. A merész kasszalopók annyira vakmerők voltak, hogy a jegyzői lakásba is be akartak hatolni. Az ajtót erősen megrongálták, de bejűni nem tudtak, vagy tán elállottak ettől, a nagyobb sajtól tartózkodván. Az elrablott kasszában 2500 frt készpénz volt. A kassza 6-os számú Wertheim-szekrény 4 méterméssa súlylyal. A csendőrség éjjel-nappal folytatja a nyomozást.

— **Milyen a jó dinnye.** Nagy az élénkség a kis hid mellett s olykor, mint például az elmúlt ünnepeken is, az egész Bégapart tele van dinnyés kofákkal. A sok dinnye közt természetesen sok a rossz is, így például a rendőrség csak a napokban kobozott el belőlük tekintélyes mennyiséget. Azért lépünk egy barátja a követ-

keszket ajánlja a vásároló hási asszonyok figyelmébe: Legyen a görög dinnye fényes külsejű, szára tőde, sulya a nagysághoz mérten aránylag kicsiny, ha a szarát elnyessük a vágás felülete mutasson három-négy tiszta fehér pontot. A sárga dinnye legyen aránylag nehéz, külseje recés, tőde. A nap sugarától égett sárga foltok a dinnye rosszasságáról tanuskodnak. Ha a rossz sárga dinnyét megrázzuk, lucskos hangot hallunk. Végül ne legyen a sárga dinnye szára keserű, ha kissé megrágnak. A szárral ellenkező részen a sárga dinnye ne legyen kemény, mert akkor éretlen, de legyen egy régi négy krajcárosnál nagyobb felületen puha, mert különben túlságosan érett s uborkás vagy lisztes az íze.

— **Ismét hajókatasztrófa.** Algirból jelentik, hogy a Druentia gőzhajó kapitánya, a mely hajó a marceillei Fabre-társaság tulajdona, jelenti, hogy hajója f. hó 20-án Cap Tains és Cherchel között nekiment az Algirból jövő Pectau angol gőzhajónak és elsüllyesztette. A hajó legénységéből ötvenkilenc embert a Druentia Algirba szállított. A Pectau reggel 4 órakor süllyedt el. Utban volt Hamburg felé és két és fél millió értékű teát és szelvet szállított.

— **Magyar pásztorok időjósolása.** 1895. nyarán a Hortobágyon jártam — írják az Időjárás című szaklapnak — kronomantiai adatok gyűjtése céljából. Az összegyűjtött adatokat az Ethnographia használja föl. (L. Ethnographia VI. évf. 406. l.) Azt hiszem nem végezek felesleges munkát, ha meteorológiai jelentőségű adataimat e helyen is közlöm, talán akadnak egyesek, a kik szintén kedvet kapnak ilyenmő adatok gyűjtésére.

Ha a nap keltével tisztán mutatkozik: forróságra mutat; de ha tüzesen mutatkozik, az nagy és sok szelet jelent. Ha felkelte előtt zöldes-erős felhők látszanak: eső; ha sugarai még felkelte előtt mutatkoznak: hideg idő várható, ha felhők közül süt ki a nap: hideg idő következik. Ha sugarai megtörve látszanak: hideg idő és esőzés. Ha nagyon melegen süt ki a felhők közül: szintén hideg, idő ha igen veresen süt ki a forrás: szél lesz; de ha csak veresen süt ki a felhők közül s nem nagyon forrás: esők. Ha napkeltével veres felhők látszanak: eső; ha napközben nagyon forrón süt ki a nap: szeles eső lesz. Ha a nap mintegy egy órányi időre kisüt és aztán elgyengül s sugarait a felhők közül löveli ki: jégeső következik. Ha a nap keltével körülötte mintegy kör látszik, az hideg időt jelent, épp úgy ha nagynak látszik reggel a nap (nagy nap van).

Ha nyugtával felhők veszik körül a napot: tiszta idő várható; ha ezen felhők veresek és tiszták: kevés, de erős szelek következnek, de ha a szelek által támadtak ezen felhők a nap körül: hideg időre készülhetünk. Ha a nap nyugtánál balfelől (délről) sötét felhők mutatkoznak: közeli eső. Ha a nap nyugtával a nap visszapillant és északon veres, délen pedig fekete felhők veszik körül: tiszta, de hideg idő várható. Ha az ég nagyon feketének mutatkozik, mutatja, hogy a patakok, források és kutak kiapadtak. Ha nyugtával felhők borítják el a napot: szeles eső fog következni.

Ha a holdfogyatkozás idején a hold udvar tiszta: a szél, a mely azon időben uralkodik, megváltozik. Ha a hold felhőkkel van borítva, hideg időt jelent. Ha a hold tiszta s foltok nélkül van tiszta idő várható; ha felhőkkel van körülveve, az hideg és esős időt jelez. Ha újhold 3.—4. napján a holdugarak el vannak sötételve: sok eső; ha a holdudvar tiszta: hideg és nagy eső; ha holdtöltekor feketeség látszik rajta: hideg és nagy eső várható; szintugy, ha karikák veszik körül.

Ha a hollók csoportosan mutatkoznak és sokat repkednek; ha a legyek tömegesen, erősen csipnek és hangosan dongnak: biztosan várható eső.

Ha a bakok és kandissnók szinte telhetetleneknek látszanak a nomi köslekedésben; a disznók sokat fetrengenek sár- és mácsárban; a helyet, a hol legelnek, mélyen fikturják; ha a kuttyák erősen vészják a földet; a farkas a nyáj vagy a tanyák körül settenkedik; az ökrök és tehének a visbe mártják szájukat, a nélkül hogy igyanak; a sertések észak felé for-

ditják fejüket s szaglászni a levegőben; végre ha a kacsák és ludak hápogva s gágogva mennek; mind e jelek hidegre és hosszas esőzésekre mutatnak.

Ha a kakas éjjel felkel, hogy kukorékoljon, reggelre megváltozik az idő és többnyire felhős idő lesz.

Hideget jelent még, ha a csürhe gyors szaladással érkezik be a faluba.

Sport.

Nagybeeskereki athléták Hódmezővásárhelyen.

— Saját tudósítónktól. —

A hódmezővásárhelyi torna- és vívó egyesület vasárnap országos torna- és athlétikai versenyt rendezett, fennállásának 10 éves jubileuma alkalmából. E versenyekre az ország különböző vidékeiről és a fővárosból igen sokan jelentek meg, hogy erejüket és ügyességüket egymással összemérjék.

A nagybeeskerekiek közül a versenyeken részt vettek Todorcs Miklós és Várkonyi József a torontáli athlétikai club tagjai, továbbá Fülöp György, a helybeli kerékpár-egyesület tagja. Nevezett még Szekes János is, ki azonban gátoiva volt a megjelenésében. A versenyzőket Payka Vilmos a t. a. c. művezetője, mint a versenyek jüryjének tagja kísérte.

A bennünket érdeklő versenyek első száma volt: Távyalogság, Hódmezővásárhelytől — Szentesig és vissza (56 kilométer). Reggel pont 5 órakor volt a start a Kossuth-téren nagy közönség jelenlétében. Indultak: Gundel János, Riegler Ferencz, Gundel Károly, budapestiek, Vujkovic Cs. Benő, Etinger József, Sztoμεςics György szabadkaiak, Fülep F. György nagybeeskereki. Velük ment kocsin mint jürytag Payka Vilmos. A versenyzők rendkívül sokat szenvedtek a hosszú uton a rekkenő hőszög és irtózatossá porban, úgy hogy már a 14 kilométeres körnél elkezdődött a verseny feladása; a budapestiek egymásután felültek a kocsiakra, csak Szabadka és Beeskerek "szorította". Megszámlálhatlan mennyiségű citrom, cognac, tej, káfi és víz elfogyasztása után harmadiknak d. u. 1 óra 30 perckor Fülep Jenő, ki Szentesen még második volt, de gyomorkeveredést kapva előnyét nem tudta fenntartani, érkezt be a Kossuth tere. Nyert ezüst érmét.

Délután 3 órakor kezdődő versenyek utolsó előtti száma volt kardvívás egész testre. E versenyszámba indultak: Bakay Lajos, Szatmáry Tihomér h. m. vásárhelyiek, Till József szegedi, Tasnády Endre, Tóth László budapestiek, Todorcs Miklós nagybeeskereki. — A jüryből mint "volt" számláló és megállapító bizottság kiküldetett Szilágyi László (Hód-Mező-Vásárhely), Payka Vilmos (Nagy-Beeskerek) és Matkovic Miklós (Szabadka). A vívást végig nézték Volpini olasz, Horváth és Veres Lajos magyar vívómesterek. E versenyszám sokat veszített érdekességéből az által, hogy Till és Tóth visszaléptek, mivel a jüry nem engedte meg, hogy saját kardjaikkal vívjanak. Így csak két pár állott ki a porondra. E versenyből Thodorcs Miklós került ki második győztesként: nyert ezüst érmét.

Utolsó szám volt sík futás 91.4 méter (100 yard). Indultak: Barlay Oszkár Budapest, Vagner Zoltán, Pertics Kálmán, Peagris Sándor, Szárics János, Ember Gyula szabadkaiak, Goby Dezső h. m. vásárhelyi és Várkonyi József nagybeeskereki. Két előfutamban után a döntő futamban elsőnek érkezett Várkonyi József: nyert disszített ezüst érmét. Várkonyi futása kitünő képességre és szorgalmas trainingre mutat. A versenyeken körülbelül háromezer főből álló közönség volt, közte Csanád, Csongrád, Békés sok szép leánya, asszonya. Athlétáink a tegnapi nap folyamán érkeztek haza, s midőn Szegeden a fővárosi athlétáktól elváltak, az induló vonatról szinte tüntetőleg hangzott le: „Éljen Nagybeeskerek”, mire a Perronon álló athlétáink viszonozták a szívélyes bucsuszt, az „Éljen Budapest”-tel.

Táviratok.

Minisztertanács.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma délelőtt tizenegy órakor minisztertanács kezdődött, melyet délután folytatnak.

Sándor király utazása.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Karlsbadból jelentik, Sándor szerb király ma oda érkezett.

Andrée.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hammerfestből jelentik, hogy minden fáradozás, mely szerint ráakadjanak Andrée nyomára, eredménytelenül végződött. A tudósok nagy része nem is bizik benne, hogy a merész sarkutazó valaha visszatérjen.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik, hogy Fabre vizsgálóbíró Piquart-t és Lebloist a kémkedési törvény alapján fogja üldözni. A pör keresztülvitele meglepetéseket hozhat, mert a vizsgálat kiderítette, hogy egészen másokat kellene igen komolyan és teljes bizonyítékok alapján vádolni.

Pap és művész affaireje.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ischlből jelentik, hogy ott nagy izgalmat keltett egy affair, mely Sioosing híres németalföldi zongoraművész és egy fiatal pap között támadt.

A toronyban ugyanis megkondult a lélekharang s mindenki levette erre a kalapját, a művész kivételével.

Egy fiatal lelkész, ki éppen arra ment, meg is szólította:

— Ön akár zsidó, akár protestáns, vegye le a kalapját.

A művész sértődve válaszolta:

— Ön pedig akár pap, akár gazember, ne törődjék velem, épp úgy, mint a hogyan én sem törődöm önnel.

A pap erre keresztülvitte a művész le-tartóztatását, a mi annál nagyobb izgalmat okozott, mivel este a szegények javára zongorázni kellett volna. Nagy utánjárásra ki is bocsátották a börtönből, de csak addig, a míg megtartotta a hangversenyt, aztán újra bezárták. Az egyházi hatóság elítéli a papot, de nem akarja a járásbírósnak utját állani, mint a mely itélkezni fog ebben az ügyben.

A kolera Spanyolországban.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik, hogy a kolera járvány mindinkább terjed. Maillában is tartanak a járvány kiterjedésétől.

A béke.

Budapest, aug. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Washingtonból jelentik, hogy az Egyesült-Államok nem küld több csapatot a Fülöp szigetekre.

Vihar Párisban.

Budapest, augusztus 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból telegrafálják, hogy ott ma nagy vihar volt, a mely teljesen lehűtötte a három napja érezhető forróságot.

A tőzsdéről.

Budapest, augusztus 23. (A nagybeeskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv egyaránt kielégítő, forgalom 30.000 mm, a jobb fajta 10, a kevésbé jó 15 krral olcsóbb. Kötetett: Buza márciusra . . . . . 8:38—8:40 Buza szeptemberre . . . . . 8:48—8:49 Tengeri 1899 májusra . . . . . 4:48—4:49 Tengeri augusztusra . . . . . 5:40—5:48 Tengeri szeptemberre . . . . . 5:20—5:22 Zab szeptemberre . . . . . 5:46—5:48 Repcze augusztusra . . . . . 13:00—13:25

29. kir. végreh. sz. 1898.

728-1.1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. és 120. § értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az antalfalvi kir. járásbírósnak Polg. P. v. 637/1898. sz. végzése által Szelya Adám ozorai lakos javára, Boszika Adámot ozorai lakos ellen 63 frt 23 kr. tőke, ennek 1897 évi október hó 28-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj, eddig összesen 58 frt 99 kr. perköltség, 1 frt árverés kitűzési követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 843 frtra becsült ló, kocsi, borju, buzából álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az antalfalvi kir. járásbírósnak Polg. P. v. 637/1893. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, Ozorán adós lakásán leendő eszközésére 1898. évi augusztus hó 25-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Antalfalván, 1898. évi aug. hó 10. napján.

Gunics Béla,
kir. bir. végrehajtó.

896. kir. végreh. szám 1898.

729-1.1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 120. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az antalfalvi kir. járásbírósnak Polg. V. 717/1898. számú végzése által Kovács Sándor torvászárhelyi lakos javára, Vitolics Marina és társai Barándai lakosok ellen 16 frt tőke, ennek 1898. évi január hó 7-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj, eddig összesen 29 frt 21 kr. perköltség, 1 frt árverés kitűzési követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 304 frtra becsült Vitolics Marina és Lyuba tulajd. képező buza, vas-éke és butorneműből álló ingóságok, nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az antalfalvi kir. járásbírósnak Polg. V. 717/1898. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, Barándán adós lakásán leendő eszközésére 1898. évi aug. hó 24-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Antalfalván, 1898. évi aug. hó 10. napján.

Gunics Béla,
kir. bir. végrehajtó.

Hirdetések

felvételnek a

„Torontál“

kiadóhivatalában.

754. kig. szám. 1898.

722-3.2

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Valkány községben elhalálozás folytán megüresedett, 500 forint fizetéssel egybekötött **segédjegyzői állásra** pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni óhajtják, hogy a törvényben előírt minősítésüket, nyelvismeretüket igazoló kellőleg felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi szeptember hó 10-éig nyújtsák be.

Nagyszentmiklós, 1898. augusztus hó 16-án.

Hadfy Károly,
főszolgabíró.

Bérbeadó lakások.

A meienzei-utcában 426/40. sz. alatt levő házamban egy 4 szobából, zárt folyosóból és a szükséges mellékhelyiségekből álló lakás f. é. november hó 1-től kiadó. A lakáshoz külön mosókonyha van.

Ugyanott kiadó és azonnal bérbevehető két 2 szobából és egy-egy konyhából, továbbá egy szobából és konyhából álló udvari lakás.

Felvilágosítást a házban levő fűszerkereskedésben kaphatni.

723-3.2

Poroszkay Béla.**Eladó ingatlanok.**

Szerb-Itteben, közvetlen a postahivatal mellett levő házamban, melyhez pótkert is tartozik; továbbá eserep-égetőm és hozzá tartozó 6 holdnál több katasztrális szántóföldemet örök áron eladom. Az itt felsoroltak tiszták és tehermentesek.

Nikolics Lyubomir Vladimir,
731-1.1 Szerb-Itteben.

6861. tkvi sz. 98.

780-1.1

Kerschner Lipótnak Mirkov Vásza elleni árverési ügyében Nemesics Adám kérvénye csatlakozás elrendelése iránt.

Végzés.

A kérvénynek hely adatik s a csatlakozás kimondása mellett kibocsátatik a következő

póthírdetmény.

A perlaszi kir. járásbírósnak mint tkvi hatóság közhírré teszi, miszerint a Kerschner Lipót perlaszi lakos végrehajtónak Mirkov Vásza perlaszi lakos végrehajtást szenvedő elleni 74 frts jár. iránti végrehajtási ügyében 4469/98. sz. alatt kibocsátott árverési hirdetményben a perlaszi 776. és 1040. sz. tkvben felvett ingatlanokra összesen 1022 frt kikiáltási árban, ezen kir. járásbírósnak tkvi hivatalában 1898. évi augusztus hó 24-én délelőtt 9 órájára kitűzött árverés az 1881. LX. t. c. 167. § a alapján Nemesics Adám végrehajtató érdekében és 378 frt tőke követelés s jár. kielégítése végett megtartatni fog.

Jelen kérvény költségei 5 frtban állapítottak meg.

Perlaszon, a kir. bírósnak mint tkvi hatóságnál, 1898. évi augusztus hó 8-án.

Frankl Dezső,
kir. aljbíró.

Az iskolák és a zárda közelében lakó uri családnál 2-3 fiu vagy leánygyermek

teljes ellátásra

elfogadtatik.

Bővebb értesítést ad a kiadóhivatal.

727-3.2

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 30-90 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzt intezet nem mondhat fel. Csakély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyítás leg-
rövidebb idő alatt.

— Convertálás bélyeg- és illetékmentes. —
Semmi előleges költség.
Minden felvilágosítás díjmentes. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és katasztrai birtokiv. másolat.

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjéből, hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokok által támogatásnyújtást nyújt.

716-3.3

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a Gizella-parton 2755. sz. a. **Kurländer-udvar** Telefon 89. sz.

elsőrendű **száraz tűzifa**

és Wildensteinsegen—Richterhof-féle

legjobb **porosz szalon-kőszén**

számára második elárusító helyet nyitottam és igyekezni fogok tisztelt vevőimet szolid és pontos kiszolgálás által mindenkor kielégíteni.

Korona-utca 585. szám alatti eddigi fatelepemen ezután is elsőrendű **tűzifa** és valódi **porosz szalon-kőszén** szolgáltatok ki és kérem a t. közönséget, hogy eddigi jóindulatát ezután is tartsa meg irántam.

Kiváló tisztelettel

663-75.8

Telefon 35. sz.

KURLÄNDER IMRE.

Telefon 35. sz.

A Kurländer-udvarban még egynéhány újonnan épült üzlethelyiség bérbeadó.